

Sygn. akt III AUa 1329/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 marca 2013 r.

Sąd Apelacyjny - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Iwona Krzeczowska- Lasoń
Sędziowie:	SSA Barbara Mazur SSA Maciej Piankowski (spr.)
Protokolant:	stażysta Emilia Romanik

po rozpoznaniu w dniu 13 marca 2013 r. w Gdańsku

sprawy J. S.

przeciwko

Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 30 maja 2012 r., sygn. akt VII U 1054/12

zmienia zaskarżony wyrok i oddała odwołanie.

Sygn. akt III AUa 1329/12

UZASADNIENIE

Ubezpieczona J. S. odwołała się od decyzji pozwanego organu rentowego - Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. z dnia 17.02.2012 r., którą odmówiono jej prawa do emerytury, gdyż ubezpieczona nie udowodniła żadnego okresu pracy w warunkach szczególnych. Pozwany jako pracy w warunkach szczególnych nie zaliczył zatrudnienia ubezpieczonej od dnia 16.04.1975 r. do dnia 25.06.1992 r. w OSP im. N. oraz o dnia 01.07.1996 r. do dnia 31.12.1997 r. w S..

Ubezpieczona nie zgodziła się z powyższą decyzją twierdząc, że od dnia 16.04.1975 r. do dnia 25.06.1992 r. pracowała jako prasowacz stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) Spółdzielni Pracy im. (...) N. w T.. Zakłady pracy wystawił jej świadectwo pracy w szczególnych warunkach lecz bez powołania na konkretny punkt zarządzenia resortowego.

Pozwany organ rentowy wniosł o oddalenie odwołania podtrzymując stanowisko przedstawione w zaskarżonej decyzji.

Wyrokiem z dnia 30.05.2012 r. Sąd Okręgowy w Gdańsku VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonej prawo do emerytury od dnia 28.02.2012 r.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy oparł na następujących ustaleniach i rozważaniach.

Ubezpieczona J. S. (ur. (...)) wniosek o emeryturę złożyła w dniu 27.01.2012 r. Nie jest ona członkiem otwartego funduszu emerytalnego i nie pozostaje w stosunku pracy.

Pozwany ustalił staż na 23 lata, 4 miesiące 6 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

Zaskarżoną decyzją z dnia 17.02.2012 r. pozwany odmówił ubezpieczonej przyznania prawa do wcześniejszej emerytury z uwagi na nieudokumentowanie 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ubezpieczona od dnia 16.04.1975 r. do dnia 25.06.1992 r. była zatrudniona w (...) Spółdzielni Pracy im. (...). N. w T.. Wykonywała pracę prasowacza, bowiem ta praca wychodziła jej najlepiej. Obsługiwała ciężkie żelazko podłączone do wytwornicy pary i specjalne urządzenie do prasowania na parę składające się ze stołu i pokrywy. Ubezpieczona zajmowała się prasowaniem elementów schodzących z krojowni i rozprasowywaniem gotowych produktów. Na wskazanych urządzeniach odbywało się również klejenie niezbędnych elementów, czym również zajmowała się ubezpieczona. Prace te wykonywała stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Pracodawca zamieścił w świadectwie pracy z dnia 25.06.1992 r., jak i świadectwie pracy w szczególnych warunkach z dnia 21.03.2001 r. informacje, że od 16.04.1975 r. do 25.06.1992 r. ubezpieczona pracowała w warunkach szczególnych, jako prasowacz.

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach osobowych ubezpieczonej oraz w aktach ubezpieczeniowych pozwanego organu emerytalnego, której prawdziwość i rzetelność nie była przez żadną ze stron kwestionowana.

Podstawę ustaleń faktycznych stanowiły także zeznania świadków B. C. i J. K., a także dowód z przesłuchania ubezpieczonej, które były jasne, spójne, logiczne i w ocenie Sądu Okręgowego zasługiwały na walor wiarygodności. Ponadto znajdowały potwierdzenie w treści świadectwa pracy i świadectwa pracy w szczególnych warunkach wydanych ubezpieczonej w dniu 25.06.1992 r. i 21.03.2001 r. Zdaniem Sądu Okręgowego, świadkowie posiadali odpowiednią wiedzę na temat charakteru wykonywanej przez ubezpieczoną pracy, byli oni bowiem zatrudnieni wraz z ubezpieczoną w podobnym okresie, w tym samym zakładzie pracy. Sąd ten nie znalazł podstaw, aby kwestionować ich wiarygodność.

W ocenie Sądu Okręgowego odwołanie należało uwzględnić, gdyż ubezpieczona legitymuje się wymaganym 15-letnim stażem pracy w szczególnych warunkach, co sprawia, że stanowisko pozwanego odmawiające prawa do wcześniejszej emerytury, nie było słuszne.

Ogólne zasady nabywania prawa do emerytury dla ubezpieczonych urodzonych po 1948 r. zostały uregulowane w art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r., nr 153, poz. 1227 ze zm.), zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31.12.1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, tj. spełniają łącznie następujące warunki:

1) legitymują się okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż: 65 lat - dla mężczyzn, 60 - dla kobiet,

2) mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej: 25 lat dla mężczyzn, 20 dla kobiet,

3) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Stosownie do dyspozycji art. 32 ust. 1 w/w ustawy ubezpieczonym urodzonym przed dniem 01.01.1949 r., będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27. Dla uzyskania uprawnień do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym wymagane jest osiągnięcie wskazanego w przepisach wykonawczych wieku, a także przepracowanie określonej ilości lat w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

Aktem wykonawczym, do którego odsyła ustawa o emeryturach i rentach z FUS, jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 07.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Stosownie do treści § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W wykazie A - prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego - stanowiącym załącznik do rozporządzenia, w dziale VII (w przemyśle lekkim) pod pozycją 8 wymieniona jest obsługa urządzeń do prasowania, klejenia i wykrawania wyrobów w przemyśle odzieżowym.

Ponadto, zgodnie z § 2 ust. 1 i 2 powołanego wyżej rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy (§ 2 ust. 2).

Zgodnie z utartą praktyką i orzecnictwem w postępowaniu przed sądem okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 07.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia z zakładu pracy (por. uchwały Sądu Najwyższego z dnia 10.03.1984 r., III UZP 6/84 oraz z dnia 21.09.1984 r., III UZP 48/84), a więc wszelkimi dopuszczalnymi przez prawo środkami dowodowymi.

Bezspornym jest, że ubezpieczona w dniu 28.02.2012 r. osiągnęła 55 rok życia, na dzień 01.01.1999 r. udokumentowała okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze co najmniej 20 lat, nie przystąpiła do otwartego funduszu emerytalnego oraz nie pozostaje w stosunku pracy.

Przedmiotem sporu pozostawało jedynie ustalenie, czy za zatrudnienie w szczególnych warunkach może zostać uznany okres zatrudnienia ubezpieczonej od dnia 16.04.1975 r. do dnia 25.06.1992 r. w (...) Spółdzielni Pracy im. (...). N. w T. na stanowisku prasowacza.

W ocenie Sądu Okręgowego, fakt wykonywania przez ubezpieczoną pracy w szczególnych warunkach, w spornym okresie, znajduje potwierdzenie w zebranych w sprawie materiale dowodowym. Niewątpliwie został on potwierdzony zeznaniami świadków - współpracowników ubezpieczonej ze spornego okresu zatrudnienia - B. C. i J. K., które zgodnie zeznały, że ubezpieczona w (...) Spółdzielni Pracy im. (...) N. w T. pracowała wyłącznie jako prasowacz, obsługiwała ciężkie żelazko podłączone do wytwornicy pary i specjalne urządzenie do prasowania na parę składające się ze

stołu i pokrywy. Ubezpieczona zajmowała się prasowaniem elementów schodzących z krojowni i rozprasowywaniem gotowych produktów, a także klejeniem. Pracę tę wykonywała stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Fakt wykonywania przez ubezpieczoną pracy w szczególnych warunkach w spornym okresie znalazł również potwierdzenie w dokumentach sporządzonych przez zakład pracy tj. w świadectwie pracy, świadectwie pracy w szczególnych warunkach i zaświadczeniach.

Dla określenia, czy dana praca wykonywana jest w warunkach szczególnych i w szczególnym charakterze nie ma znaczenia nazwa stanowiska pracy, ale charakter faktycznie wykonywanych czynności. Tak też wypowiedział się Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 21.04.2004 r., II UK 337/03 (OSNP 2004/22/392), który to pogląd Sąd Okręgowy podzielił. W związku z powyższym, kwestia nazewnictwa stanowiska przez pracodawcę, które zajmowała ubezpieczona nie ma charakteru przesądzającego.

W ocenie Sądu Okręgowego ubezpieczona spełniła wszystkie przesłanki dla nabycia emerytury w obniżonym wieku, ponieważ osiągnęła wymagany wiek 55 lat, na dzień 01.01.1999 r. udokumentowała okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze powyżej 20 lat, nie przystąpiła do otwartego funduszu emerytalnego oraz nie pozostawała w stosunku pracy, a także spełniła przesłankę co najmniej 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach, albowiem Sąd ten uznał, że ubezpieczona od dnia 16.04.1975 r. do dnia 25.06.1992 r. wykonywała pracę na stanowisku prasowacza, wobec tego była zatrudniona na stanowisku, o którym mowa w pkt 8 działu VII, wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Uwzględnienie w/w spornego okresu wskazuje, że staż pracy ubezpieczonej w warunkach szczególnych jest dłuższy niż wymagany ustawą, a zatem, zgodnie z § 4 rozporządzenia, oznacza spełnienie tego wymogu do przyznania świadczenia emerytalnego w obniżonym wieku.

Mając powyższe na uwadze, uznając odwołanie za zasadne, na mocy cytowanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonej prawo do emerytury od dnia osiągnięcia wieku emerytalnego.

Apelację od powyższego orzeczenia wywiódł pozwany organ rentowy, który zaskarżył wyrok Sądu Okręgowego zarzucając naruszenie prawa materialnego - art. 184 ust. 1 w związku z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r., nr 153, poz. 1227 ze zm.) oraz § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze poprzez przyznanie ubezpieczonej prawa do emerytury od dnia 28.02.2012 r.; naruszenie prawa procesowego - art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, a w konsekwencji poczynienie błędnych ustaleń taktycznych co do okresów pracy ubezpieczonej w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku, tj. o oddalenie odwołania, ewentualnie, uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji.

Uzasadniając apelację pozwany podał, że istota sporu sprowadza się do rozważenia, czy ubezpieczona posiada wymagany 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach. Z uwagi na rozbieżności między przedłożoną dokumentacją, a świadectwami pracy w szczególnych warunkach brak podstaw do uznania, że w spornych okresach ubezpieczona była zatrudniona w szczególnych warunkach. W pozyskanych przez Sąd Okręgowy aktach osobowych ubezpieczonej z okresu zatrudnienia w (...) Spółdzielni Pracy im. (...) w T., znajdują się następujące dokumenty potwierdzające wykonywanie następujących prac:

- skierowanie do pracy z dnia 01.04.1975 r. w (...) Spółdzielni Pracy im (...) w T. na stanowisku krawcowej;
- zaświadczenie lekarskie z dnia 14.04.1975 r. dopuszczające do pracy na stanowisku szwaczki;

- umowa o pracę zawarta w dniu 16.04.1975 r. na stanowisku krawcowa - szwaczka;
- angaż z dniem 01.07.1976 r. na stanowisku szwaczki;
- angaż wraz z powierzeniem z dniem 01.10.1976 r. obowiązków prasowaczki;
- angaż wraz z przeniesieniem z dniem 02.05.1978 r. ze stanowiska prasowacz na stanowisko przyszywasz guzików;
- angaż wraz z powierzeniem z dniem 01.05.1979 r. obowiązków na stanowisku szwaczki;
- angaże z dnia 31.12.1979 r., 01.08.1980 r., 01.09.1980 r., 01.07.1981 r., 01.10.1986 r., od 01.04.1987 r., od 01.07.1987 r., 01.02.1988 r., 01.10.1988 r. na stanowisku szwaczka;
- zaświadczenie z dnia „09.12.1986” r. potwierdzające zatrudnienie na stanowisku szwaczka.

W postępowaniu sądowym, opartym na zasadzie swobodnej oceny dowodów, obowiązuje „pewna hierarchia dowodów”, którą sąd winien kierować się przy rozpoznawaniu sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych. W pierwszej kolejności, przy ustalaniu okresów zatrudnienia, winny być uwzględniane dokumenty z przebiegu zatrudnienia: umowy o pracę, angaże i inne dokumenty potwierdzające okresy ubezpieczenia. Nie jest natomiast dopuszczalne oparcie się wyłącznie na zeznaniach świadków, w sytuacji gdy z dokumentów wynikają okoliczności przeciwne. W tych okolicznościach faktycznych zeznania świadków dotyczące okresu zatrudnienia wnioskodawczyni w spornym okresie i wykonywanej przez nią pracy nie można uznać za wiarygodne i nie mogą stanowić jedyne dowodu na potwierdzenie wykonywania przez nią pracy w szczególnych warunkach w sytuacji, gdy zgromadzona dokumentacja temu przeczy. Całokształt materiału dowodowego zgromadzonego przez Sąd w niniejszej sprawie, a w szczególności akta osobowe ubezpieczonej, stanowczo potwierdza, że ubezpieczona w okresie zatrudnienia w (...) Spółdzielni Pracy im. (...) w T. wykonywała prace w szczególnych warunkach na stanowisku prasowacz jedynie od 01.10.1976 r. do 01.05.1978 r. (k.28v pliku III emerytalnego), zatem prace wymienione w wykazie A, dział VII, pozycja 8 stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U nr 8, poz. 43 ze zm.) – k. 22, 23 pliku III emerytalnego oraz w wykazie A, dział VII, pozycja 8 punkt 1 stanowiącym załącznik do uchwały nr (...) Zarządu Centralnego Związku (...) z dnia 30.06.1983 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w jednostkach organizacyjnych spółdzielczości pracy.

Zeznania świadków dotyczące całego okresu zatrudnienia ubezpieczonej w spornym okresie i wykonywanej przez nią pracy nie można uznać za wiarygodne i nie mogą stanowić jedyne dowodu na potwierdzenie wykonywania przez nią pracy w szczególnych warunkach w sytuacji, gdy zgromadzona dokumentacja temu przeczy.

Dlatego też na podstawie akt osobowych nie można uznać, że ubezpieczona w pozostałym zakresie zatrudnienia w (...) Spółdzielni Pracy im. (...) w T., tj. od 16.04.1975 r. do 30.09.1976 r. i od 02.05.1978 r. do 25.06.1992 r. wykonywała prace w szczególnych warunkach. Zsumowanie okresu pracy w szczególnych warunkach ewentualnie uznanych ubezpieczonej na podstawie wyroku z dnia 30.05.2012 r. (VII U 1054/12) Sądu Okręgowy w Gdańsku (od 01.10.1976 r. do 01.05.1978 r.) wskazuje, że staż pracy ubezpieczonej w warunkach szczególnych wynosi jedynie 17 miesięcy, 1 dzień, a zatem jest krótszy niż 15 letni wymagany ustawowo. Tym samym ubezpieczona nie spełnia ustawowych przesłanek gwarantujących nabycie uprawnień do wcześniejszej emerytury w wieku obniżonym z uwagi na wykonywanie pracy w szczególnych warunkach, od dnia 28.02.2012 r.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zarzuty apelacji okazały się uzasadnione.

Istota sporu sprowadzała się do ustalenia, czy ubezpieczona na dzień 01.01.1999 r. udowodniła wymagany przepisami co najmniej 15-letni okres pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, w szczególności zaś, czy

jako takie można by uznać zatrudnienie ubezpieczonej w okresie od 16.04.1975 r. do 25.06.1992 r. Tego bowiem okresu dotyczyło odwołanie ubezpieczonej.

Przepis art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r., nr 153, poz. 1227 ze zm.) pozwala kobiecie urodzonej po dniu 31.12.1948 r. nabyć, po osiągnięciu wieku przewidzianego m.in. w art. 32, prawo do emerytury, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (01.01.1999 r.) osiągnęła:

1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym 60 lat oraz

2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, tj. 20 lat.

Emerytura ta przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonej będącej pracownikiem (ust. 2 art. 184 ustawy).

Wiek emerytalny pracowników wykonujących pracę w warunkach szczególnych określa rozporządzenie Rady Ministrów z 07.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. nr 8, poz. 4 ze zm.). Przepis § 4 ust. 1 rozporządzenia stanowi, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet,

2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z przepisami w/w rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Rozporządzenie stanowiło akt wykonawczy do ustawy z dnia 14.12.1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. nr 40, poz. 267). Utrzymane w większości w mocy przez ustawę o emeryturach i rentach z FUS (art. 32 ust. 4 tej ustawy) przepisy rozporządzenia określają rodzaje prac wykonywanych w szczególnych warunkach i szczególnym charakterze w § 4-15 oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia. § 1 ust. 2 rozporządzenia zawiera, co prawda, upoważnienie dla właściwych ministrów, kierowników urzędów centralnych oraz centralnych związków spółdzielczych do ustalania w podległych i nadzorowanych zakładach stanowisk pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B rozporządzenia. Zauważyć jednak należy, że wskazane podmioty nie mogą kreować tych stanowisk pracy w sposób dowolny. Zarządzenie resortowe musi być, wobec powyższego, dostosowane do rozporządzenia Rady Ministrów, w którym zawarty jest kompletny wykaz stanowisk pracy wykonywanej w warunkach szczególnych. Dla uznania zatem konkretnego rodzaju lub stanowiska pracy za pracę wykonywaną w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze decydujące znaczenie ma to, czy jest to praca wymieniona w rozporządzeniu oraz w wykazach stanowiących załącznik do tego rozporządzenia, natomiast wykazy stanowisk ustalane przez właściwe podmioty w odniesieniu do podległych zakładów pracy mają jedynie charakter techniczno-porządkujący.

Ubezpieczona twierdziła, że w spornym okresie obsługiwała urządzenia do prasowania, która to praca została wymieniona pod poz. 8 w dziale VII wykazu A załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Sąd Okręgowy wskazał, że dokonał ustaleń faktycznych w oparciu o zeznania świadków, zeznania ubezpieczonej oraz dokumenty w postaci świadectwa pracy (k. 5 akt pozwanego, tom I), świadectwa pracy w szczególnych warunkach

(tom III), zaświadczenie z dnia 14.02.2001 r. mającego znajdować się w aktach osobowych (na k. 22) oraz pism z 03.12.1976 r., 02.05.1987 r. (w aktach osobowych na k. 22).

Należy jednak stwierdzić, że w aktach osobowych ubezpieczonej zawartych na k. 22 akt sprawy brak jest zaświadczenia z dnia 14.02.2001 r., a zatem nie można odnieść się do powołanego przez Sąd I instancji dokumentu.

Ponadto Sąd Okręgowy analizując przebieg pracy ubezpieczonej w ramach zatrudnienia w (...) Spółdzielni Pracy im. (...) N. w T. całkowicie pominął i nie ustosunkował się do pozostałych dokumentów zawartych w aktach osobowych ubezpieczonej, co trafnie zarzucił organ rentowy w apelacji.

Nie można natomiast podzielić poglądu wyrażonego w apelacji, aby w postępowaniu odwoławczym obowiązywała jakaś szczególna hierarchia dowodów.

Zgodnie z art. 116 ust. 1 i ust. 5 ustawy o emeryturach i rentach z FUS zasadą jest, że postępowanie w sprawach świadczeń (a więc postępowanie administracyjne organu rentowego) wszczyna się na podstawie wniosku zainteresowanego. Do wniosku w sprawie przyznania świadczeń powinny być dołączone dowody uzasadniające prawo do świadczeń, określone w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego. Zgodnie z art. 128a pkt 4 i 5 w/w ustawy minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określił, w drodze rozporządzenia rodzaje dowodów uzasadniających prawo do świadczeń, a także zakres danych, które mogą być udowodnione w drodze zeznań świadków lub oświadczeń ubezpieczonych, wraz ze wskazaniem formy tych zeznań lub oświadczeń.

Według § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11.10.2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. nr 237, poz. 1412) zainteresowany zgłaszający wniosek o emeryturę powinien dołączyć do wniosku dokumenty stwierdzające okresy uzasadniające prawo do świadczeń. Wprawdzie w § 2 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przewidziano, że okresy pracy uzasadniające prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym rozporządzeniu stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy, tym niemniej należy zauważyć, że jeszcze przed wejściem w życie wskazanego wyżej rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11.10.2011 r. w orzecznictwie i doktrynie był prezentowany słuszny pogląd, że treść dokumentów wydawanych przez pracodawcę (świadectwo pracy oraz świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze) nie ma wiążącego charakteru i organ rentowy władny jest weryfikować oświadczenia wiedzy pracodawcy. Również brak powyższych dokumentów nie wykluczał możliwości wykazania przez osobę zainteresowaną faktu świadczenia pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, co w postępowaniu odwoławczym mogło być wykazywane wszelkimi dostępnymi środkami dowodowymi, w tym również zeznaniami świadków (por. uchwały Sądu Najwyższego z dnia 27.05.1985 r., III UZP 5/85, LEX nr 14635; z dnia 21.09.1984 r., III UZP 48/84, LEX nr 14630; z dnia 10.03.1984 r., III UZP 6/84, LEX nr 14625).

Przyjęta w kodeksie postępowania cywilnego kolejność unormowania środków dowodowych nie oznacza hierarchii dowodów, gdyż z tego nie należy wyprowadzać wniosku o wyższej mocy i wartości jednych środków dowodowych w stosunku do innych. Tego rodzaju hierarchia środków dowodowych nie jest znana polskiemu prawu postępowania cywilnego, gdyż system ten oparty jest w zasadzie na założeniu, że każdy środek dowodowy może służyć na równi z innymi do wykazywania prawdziwości określonego twierdzenia, a do sądu należy ocena jego wartości dowodowej z uwzględnieniem okoliczności konkretnej sprawy (por. Postępowanie cywilne pod red. H. Mądrzaka, Warszawa 1999, s. 153 oraz Komentarz do kodeksu postępowania cywilnego pod red. T. Erecińskiego, Warszawa 2001, s. 547). Od tej generalnej zasady równorzędności środków dowodowych zachodzą wyjątki, które z jednej strony przyznają w określonym zakresie pierwszeństwo dowodowi z dokumentu w stosunku do dowodu z zeznań świadków i dowodu z przesłuchania stron (por. art. 73, art. 74 i art. 76 k.c. oraz art. 246-247 k.p.c.), z drugiej zaś strony obniżają rangę dowodu z przesłuchania stron w stosunku do innych dowodów, co znajduje wyraz w subsydiarnym charakterze (poza

postępowaniem odrębnym w sprawach małżeńskich) tego środka dowodowego. Należy jednak zaznaczyć, iż niekiedy przepisy przyznają pewnym dokumentom (np. aktom stanu cywilnego) walor dowodu wyłącznego w odniesieniu do zdarzeń w tych dokumentach stwierdzonych, ale nawet i wówczas moc dowodowa tych dokumentów może być podważona w odpowiednim postępowaniu.

Implikacją zasady swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.) jest m.in. to, że nie ma wśród środków dowodowych takich, które zajmowałyby uprzywilejowane stanowisko z punktu widzenia oceny ich mocy i wiarygodności. Zasada swobodnej oceny dowodów, jako antyteza dowolności, odnosi się do wszystkich środków dowodowych, co jednak nie oznacza, że nie ma różnicy w podejściu do poszczególnych ich rodzajów. W każdym razie brak jest podstaw do przyjęcia jakiegś formalnej hierarchii środków dowodowych z punktu widzenia ich wiarygodności i mocy dowodowej. W tej kwestii prezentowane jest konsekwentne stanowisko, iż wszelkie środki dowodowe są przedmiotem swobodnej oceny powołanych do tego organów procesowych, a więc przede wszystkim sądu orzekającego (por. m.in. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 03.09.1959 r., 4 CR 1215/58, NP 1960, nr 6, s. 859; wyroki Sądu Najwyższego z dnia 09.07.1971 r., II CR 217/71, LEX nr 6958; z dnia 30.11.1973 r., III CRN 291/73, Biul. SN 1974, nr 1, poz. 3; z dnia 03.06.1974 r., II CR 273/74, LEX nr 7510; z dnia 27.06.2000 r., I CKN 288/00, Prok. i Pr. 2000, nr 11, poz. 32; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 09.06.1976 r., III CZP 46/75, OSNC 1976, nr 9, poz. 184).

Kodeks postępowania cywilnego przypisuje dokumentom publicznym i prywatnym domniemanie prawdziwości (autentyczności), co wynika z analizy treści art. 252 i 253 k.p.c. Dokumenty prywatne korzystają z domniemania złożenia oświadczenia przez osobę podpisaną pod dokumentem (art. 245 k.p.c.).

Zgodnie z art. 233 § 1 k.p.c. sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Przepis ten nie wskazując sposobu dokonania tej oceny, zawiera, po pierwsze jednoznaczny i nie doznający wyjątku nakaz, aby ocena wyrażona w aspekcie wiarygodności była dokonana na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału, po drugie nakazuje uwzględnienie wszystkich dowodów przeprowadzonych w sprawie, po trzecie wymaga skonkretyzowania okoliczności towarzyszących przeprowadzeniu poszczególnych dowodów, mających znaczenie dla oceny ich mocy i wiarygodności, nie wyłączając odpowiednio utrwalonych okoliczności związanych z postawą, sposobem zachowania się i reakcją świadków (biegłych) w toku ich przesłuchania, po czwarte wymaga przytoczenia jednoznacznego kryterium oraz merytorycznych i rzeczowych argumentów, mających w sposób przekonujący potwierdzić trafność dokonanej oceny w przedmiocie uznania dowodów za wiarygodne lub ich zdyskwalifikowania (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 29.10.1996 r., III CKN 8/86, OSNC 1997, nr 3, poz. 30 oraz z dnia 23.01.2002 r., II CKN 691/99, LEX nr 54339).

Każdy środek dowodowy podlega na równi wszechstronnej ocenie, bez względu na jego moc i znaczenie dla wyniku procesu. Poszczególne elementy zebranego materiału dowodowego są relatywne. Wszystkie one w poznawczym procesie sędziowskiej oceny prowadzą do powstania obrazu rzeczywistych stosunków, który ma pozostawać w zgodzie z prawdą. Obraz ten zatem objawia się nie inaczej, jak tylko poprzez treść materiału dowodowego poddanego swobodnej ocenie sądu. Natomiast o faktycznej nadrzędności jakiegoś środka dowodowego można mówić dopiero wówczas, gdy w procesie oceniania go okaże się, że ma on istotne znaczenie jako podstawa rozstrzygnięcia sprawy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16.02.1994 r., II CRN 176/93, OSNC 1994, nr 10, poz. 197).

Sąd Apelacyjny dostrzega, że w orzecznictwie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu prezentowane jest stanowisko, iż dopiero gdy dokumentacja pracownicza jest niepełna lub zawiera pewne rozbieżności dopuszczalne jest posiłkowanie się zeznaniami świadków, ale jako dowodem uzupełniającym, potwierdzającym przebieg zatrudnienia. Nie jest natomiast dopuszczalne oparcie się wyłącznie na zeznaniach świadków, w sytuacji gdy z dokumentów wynikają okoliczności przeciwne (wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 17.01.2012 r., III AUa 1482/11, LEX nr 1110006). Wyrażono też pogląd, że w sprawach ustalenia stażu pracy w warunkach szczególnych obowiązuje hierarchia dowodów, którą sąd winien się kierować; w pierwszej kolejności, przy ustalaniu okresów zatrudnienia, winny być uwzględniane dokumenty z przebiegu zatrudnienia, a dopiero, gdy dokumentacja pracownicza jest niepełna lub zawiera pewne rozbieżności, dopuszczalne jest posiłkowanie się zeznaniami świadków, ale jako dowodem uzupełniającym, potwierdzającym przebieg zatrudnienia. Nie jest natomiast dopuszczalne oparcie się wyłącznie na

zeznaniach świadków, w sytuacji gdy z dokumentów wynikają okoliczności przeciwne (wyroki Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 27.03.2012 r., III AUa 59/12, LEX nr 1165748; z dnia 01.03.2012 r., III AUa 1765/11, LEX nr 1135420; z dnia 16.02.2012 r., III AUa 1662/11, LEX nr 1120470; z dnia 07.02.2012 r., III AUa 1546/11, LEX nr 1129369 oraz z dnia 07.02.2012 r., III AUa 1644/11, LEX nr 1120469).

Przeprowadzona przez Sąd Okręgowy ocena dowodów nie odpowiada w dostatecznym stopniu omówionym wyżej wymaganiom wynikającym z dyspozycji art. 233 § 1 k.p.c. Sąd skupił się jedynie na tych dowodach, które potwierdzały twierdzenia ubezpieczonej, a milczeniem pominięto dowody, które prowadzić musiały do wniosków przeciwnych.

Z dokumentów zawartych w aktach osobowych ubezpieczonej – które nie zostały poddane analizie w toku postępowania pierwszoinstancyjnego – wynika, że w dniu 08.04.1975 r. ubezpieczona uzyskała z Urzędu Miasta w T. skierowanie do pracy w (...) Spółdzielni Pracy im. (...). N. w T. na zgłoszone wolne miejsce pracy „krawcowa”.

W podaniu skierowanym do tej Spółdzielni z dnia 15.04.1975 r. ubezpieczona zwróciła się o przyjęcie jej do pracy na stanowisko „krawcowa”.

W dniu 14.04.1975 r. lekarz Przychodni (...) ZOZ w T. wydał zaświadczenie o zdolności ubezpieczonej do pracy na stanowisku „krawcowa”.

W dniu 16.04.1975 r. między ubezpieczoną i Spółdzielnią Pracy im. (...) w T. zawarta została umowa o pracę na czas nieokreślony, zgodnie z którą ubezpieczona została zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku krawcowej – szwaczki.

Pismem z dnia 06.08.1976 r. Prezes (...) Spółdzielni Pracy (...) w G. poinformował ubezpieczoną, że w związku z połączeniem spółdzielni z dniem 01.07.1976 r. przejmuje wszelkie zobowiązania wynikające ze stosunku pracy i spółdzielczego po (...) Spółdzielni Pracy im. (...). N. w T..

W kwestionariuszu osobowym z dnia 22.11.1976 r. ubezpieczona podała, że wykonuje zawód „krawcowa”, ale w zakresie przebiegu pracy zawodowej podała, że w Spółdzielni (...) zajmuje stanowisko „prasowacz”.

W piśmie dyrektora Oddziału – pełnomocnika zarządu (...) Spółdzielni Pracy (...) z dnia 03.12.1976 r. zawarto informację, że ubezpieczoną przyjęto do pracy na stanowisko „prasowacz” na produkcji w systemie pracy akordowej.

W piśmie z dnia 02.05.1978 r. kierownik Zakładu Produkcyjnego Nr (...) zwrócił się do zarządu (...) o przyznanie ubezpieczonej dodatku wyrównawczego od maja 1978 r. w związku z jej przesunięciem z prasowania na przyszywanie guzików w okresie ciąży.

W karcie pracy ubezpieczonej za 1978 r. odnotowano, że ubezpieczona od dnia 03.07.1978 r. do dnia 22.10.1978 r. przebywała na urlopie macierzyńskim.

Pismem z dnia 18.05.1979 r. zarząd Spółdzielni poinformował ubezpieczoną, że z dniem 01.05.1979 r. powierza się jej obowiązki szwaczki. Na piśmie tym widnieje podpis ubezpieczonej.

Pismem z dnia 21.01.1980 r. Spółdzielnia poinformowała ubezpieczoną, że w związku z wprowadzeniem nowych zasad wynagradzania od dnia 01.01.1980 r. ustala się stawki wynagrodzeń zaznaczając, że ubezpieczona zajmuje stanowisko szwacza. Na piśmie tym także widnieje podpis ubezpieczonej.

Pismem z dnia 21.08.1980 r. zarząd Spółdzielni poinformował ubezpieczoną (zajmującą stanowisko szwacza) o wysokości wynagrodzenia obowiązującego od dnia 01.08.1980 r. Na piśmie znajduje się podpis ubezpieczonej.

Pismem z dnia 18.09.1980 r. zarząd Spółdzielni poinformował ubezpieczoną o przyznaniu jej od dnia 01.09.1980 r. kategorii osobistego zaszerogowania III, tj. 13 zł na godzinę wskazując, że pozostałe warunki umowy o pracę (tj. szwacz

w Zakładzie Produkcyjnym nr (...)) pozostają bez zmian. Ubezpieczona swoim podpisem na piśmie potwierdziła jego otrzymanie.

Pismem z dnia 01.10.1980 r. prezes Spółdzielni poinformował ubezpieconą (szwacza zakładu produkcyjnego) o przysługujących jej dodatkach za wieloletnią pracę. Na piśmie znajduje się podpis ubezpieczonej.

Pismem z dnia 30.10.1980 r. zarząd Spółdzielni poinformował ubezpieconą (zajmującą stanowisko szwacza) o zmianie wysokości wynagrodzenia. Ubezpieczona potwierdziła podpisem otrzymanie tego pisma.

Pismem z dnia 27.07.1981 r. prezes zarządu (...) Spółdzielni Pracy im. (...). N. w T. poinformował ubezpieconą (szwacza w zakładzie produkcyjnym), że w związku z rozłączeniem spółdzielni przejmuje z dniem 01.07.1981 r. wszelkie zobowiązania wynikające ze stosunku pracy oraz stosunku spółdzielczego (...) Spółdzielni Pracy (...) wskazując, że warunki pracy i płacy pozostają bez zmian.

Kolejnymi pismami (z dnia: 15.04.1982 r., 06.12.1982 r., 26.09.1983 r., 14.12.1983 r., 29.10.1986 r.) (...) Spółdzielnia Pracy informowała ubezpieconą o zmianach wysokości wynagrodzenia za pracę wskazując, że pozostaje ona zatrudniona na stanowisku szwacza. Ubezpieczona potwierdziła podpisami otrzymanie powyższych pism.

W dniu 09.12.1986 r. komisja egzaminacyjna wydała zaświadczenie, że ubezpieczona zatrudniona w OSP im. M. N. w T. na stanowisku szwacz odbyła szkolenie okresowe dla pracowników fizycznych oraz zdała egzamin.

Następnie pismami z dnia 06.05.1987 r., 31.08.1987 r., 26.02.1988 r., 17.10.1988 r., 30.05.1989 r., 31.01.1989 r. zarząd OSP informował ubezpieconą o zmianie wysokości wynagrodzenia zaznaczając, że nadal powierza się jej obowiązki na stanowisku szwacza w produkcji. Na powyższych pismach znajdują się podpisy ubezpieczonej.

W karcie obiegowej zwolnienia z dnia 25.06.1992 r. podano, że ubezpieczona była zatrudniona w zakładzie produkcyjnym na stanowisku szwaczki.

W świadectwie pracy z dnia 25.06.1992 r. likwidator Spółdzielni podał, że stosunek pracy ustał w wyniku wypowiedzenia przez zakład pracy w związku z likwidacją działalności Spółdzielni, zaś ubezpieczona od dnia 16.04.1975 r. do 25.06.1992 r. wykonywała pracę na stanowisku prasowacza.

(dowód: dokumenty zawarte w aktach osobowych ubezpieczonej na k. 22)

Świadek B. C. jest bratową ubezpieczonej i pracowała w (...) Spółdzielni Pracy w T. w okresie od października 1984 r. do czerwca 1993 r. kolejno na stanowiskach brygadzysty rozdzielczego (przygotowywała karty pracy i rozdzielala akord), a następnie referenta ds. samorządowych i sekretariatu. Jako brygadzysta rozdzielczy świadek pracowała przez pierwsze dwa lata pracy i wtedy miała kontakt z ubezpieconą. Później świadek widywała ubezpieconą w pracy. Świadek zeznała też, że proces produkcji rozpoczynał się w krojowni, a następnie przechodził do szwalni, a następnie większość elementów szła do prasowni (k. 37).

Świadek J. K. w (...) Spółdzielni Pracy w T. była zatrudniona od lipca 1977 r. do lipca 1992 r. na stanowisku szwaczki. Świadek twierdziła, że ubezpieczona zajmowała się prasowaniem. Ponadto zeznała, że elementy były krojone, potem przechodziły do szwalni, a następnie przechodziły do prasowni. Ponadto świadek zeznała, że – zajmując stanowisko szwaczki - pracowała razem z ubezpieconą w tym samym pomieszczeniu (k. 38).

Ubezpieczona zeznała, że od chwili zatrudnienia zajmowała to samo stanowisko prasowacza. Wskazała ponadto, że w zakładzie były działy krojowni, szwalni i prasowni. Ubezpieczona twierdziła, że pracowała w prasowni (k. 36 i 39).

Analiza zeznań świadków oraz ubezpieczonej wskazuje, że pozostają one w sprzeczności ze wskazanymi wyżej dowodami w postaci dokumentów zawartych w aktach osobowych ubezpieczonej.

Świadkowie twierdzili, że proces produkcyjny odbywał się w kolejnych działach - krajalni, szwalni i prasowali, a rzeczy do obróbki przechodziły między tymi działami.

Świadek J. K. zeznała, że była zatrudniona na stanowisku szwaczki, co potwierdza także treść jej świadectwa pracy (na k. 35). Jednocześnie jednak świadek ten zeznał, że pracę wykonywała w jednym pomieszczeniu z ubezpieczoną.

Zeznania świadków J. K. oraz B. C. wskazują, że proces produkcyjny odbywał się między trzema działami. Świadek J. K. pracowała w szwalni jako szwaczka i w tym samym pomieszczeniu pracę wykonywała także ubezpieczona, co oznacza, że ubezpieczona nie wykonywała pracy w prasowni, lecz w szwalni.

Świadek B. C. zeznała, że pracowała razem z ubezpieczoną jedynie przez okres 2 lat, a oboje świadkowie nie pracowali z ubezpieczoną w całym okresie objętym sporem.

Z dokumentacji osobowej ubezpieczonej wynika, że od chwili nawiązania stosunku pracy ubezpieczona pracowała na stanowisku krawcowej - szwaczki. Przemawiają za tym dokumenty w postaci skierowanie do pracy z Urzędu Miasta, podanie ubezpieczonej o przyjęcie do pracy, zaświadczenie lekarskie o zdolności ubezpieczonej do pracy na stanowisku krawcowej, umowa o pracę z dnia 16.04.1975 r.

W okresie od 01.07.1976 r. do 30.04.1978 r. ubezpieczona wykonywała pracę na stanowisku prasowacza, a wynika to z dokumentów zawartych w aktach osobowych ubezpieczonej – ubezpieczona w związku z połączeniem spółdzielni przeszła do pracy w (...) Spółdzielni Pracy (...) w G.; w kwestionariuszu osobowym z dnia 22.11.1976 r. ubezpieczona podała, że w Spółdzielni (...) zajmowała stanowisko „prasowacz”. W piśmie dyrektora Oddziału – pełnomocnika zarządu (...) Spółdzielni Pracy (...) z dnia 03.12.1976 r. zawarto informację, że ubezpieczoną przyjęto do pracy na stanowisko prasowacz na produkcji w systemie pracy akordowej. Na stanowisku prasowacza ubezpieczona pracowała do dnia 30.04.1978 r., gdyż w związku z ciążą została przeniesiona na stanowisko przyszywania guzików, co wynika z wniosku z dnia 02.05.1978 r. o przyznanie ubezpieczonej dodatku wyrównawczego od maja 1978 r. w związku z jej przesunięciem z prasowania na przyszywanie guzików w okresie ciąży. W okresie od dnia 03.07.1978 r. do dnia 22.10.1978 r. ubezpieczona przebywała na urlopie macierzyńskim.

Pismem z dnia 18.05.1979 r. zarząd Spółdzielni poinformował ubezpieczoną, że z dniem 01.05.1979 r. powierzono jej obowiązki szwaczki. Ubezpieczona poświadczyla swoim podpisem zapoznanie się z tym oświadczeniem pracodawcy. Także pozostałe wskazane wyżej dokumenty jednoznacznie wskazują, że aż do dnia ustania stosunku pracy ubezpieczona zajmowała stanowisko szwaczki.

Biorąc pod uwagę, że świadek B. C. jest członkiem rodziny ubezpieczonej, a ubezpieczona pracowała ze świadkami jedynie w części spornego okresu, zaś z zeznań świadka J. K. wynika, że ubezpieczona razem z nią pracowała w jednym pomieszczeniu (tj. w szwalni) należało uznać, że ustaleń faktycznych dotyczących charakteru pracy ubezpieczonej trzeba było dokonać w oparciu o dokumentację osobową ubezpieczonej. Zeznania świadków i ubezpieczonej w części obejmującej twierdzenie, że ubezpieczona w całym spornym okresie pracowała jako prasowaczka są niewiarygodne i pozostają w sprzeczności z dowodami w postaci omówionych wyżej dokumentów.

W aktach osobowych zachowane zostały dokumenty, z których wynika, że ubezpieczona pracę prasowaczki wykonywała jedynie od 01.07.1976 r. do 30.04.1978 r., zaś w pozostałym spornym okresie pracowała na stanowisku szwaczki. Odmienne twierdzenia ubezpieczonej pozostają w oczywistej sprzeczności z treścią dokumentów zawartych w aktach osobowych, zaś na większości pism pracodawcy w których odnotowano zajmowane przez ubezpieczoną stanowisko „szwacz” widnieją też podpisy ubezpieczonej.

Mając powyższe rozważania na uwadze Sąd Apelacyjny uznał, że ubezpieczona nie spełnia wszystkich warunków określonych w art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, tj. nie posiada stażu co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Z tych względów Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w związku z art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok i oddalił odwołanie.